

Kapittel 1 Nattefall

Villi satt som vanlig, i godværsdager, ute på balkongen og skuert utover vannet. Solen var på vei ned i horisonten. Utrolig, tenkte han. Solen står stille. Det er vi som tipper utover kanten uten å merke noe eller å reflektere over den virkelighet. Han tok enda en slurk og sukket. Snart blir alt mørkt og stjernehimmelen kommer til syne. Men i skumringen kan det være vår tvilling-planet, Venus, vil vise seg litt, før hun også forsvinner med solen, som en Ikaros. Det er trist å tenke på at vår naboplanet er nærmest identisk med vår deilige jord, men skåldet til et vulkansk helvete med Solens opplysning.

Villi sukket igjen og så stjerner bli mere synlige mens mørket falt på. Han tok enda en slurk og reflekterte. Riktignok er det vilt å tenke på at vår jord svirrer i ekstrem hastighet uten at vi enser noe. Men at vår Sol flyver blindt i universet er så fryktinngytende at det forties. Fornuftig? kanskje, kanskje ikke Uansett, alle våre planeter er smadret kraftig. Månens overflate er kun et lite vitnesbyrd. Men det skyldes ikke andre himmellegemer, - det skyldes oss selv. Vi er den fantombilist, den flyvende hollender, det prosjektil, - uten styring, uten utsikt uten noen som helst ide om hva vi farer igjennom neste gang – eller når det skjer.

Nå vel, det er neppe noe å bekymre seg over. Tid, størrelser og hendelser er så fjernt at en bare kan gjøre det beste ut av det – nemlig intet – akkurat som her og nå – akkurat som alltid – i ens livets blink. Villi sukket igjen og skuert tomt utover den mørklagte horisont. Det så ut til å ulme litt fremdeles. Men snart var lyset og varmen forsvunnet – i det minste fra hans åsyn. Han trakk litt på smilebåndet. Men så kommer lyset og varmen tilbake den neste dag – som alltid.

Skal det være noe før vi lukker tax-free, avbrøt en ung stemme bak Villi. Han skvatt til og mistet glasset. Han snudde seg brått og så skyggen av et hode som dekket for det store dekk-lyset. Synet minnet Villi om bilder av solformørkelse og dets korona. Villi stirret måpende. Ungdommen ble usikker og det hørtes på stemmen. Åh, unnskyld så mye, det var ikke meningen. Villi synes det var noe kjent med situasjonen og uttalelsen. Bare stå helt stille, sa han.

Gutten ble stående og Villi lot synet feste seg, mens tidligere inntrykk virvlet i hans tankeverden. Et sort hull – det er hva det er, tenkte Villi. All min forhistorie er som et stort sort hull. Som vårt sentrum, som vår galakse sin tiltrekningskraft – så er det et eneste stort sort hull. Hvor overveldende å tenke på. Vi alle, med solen, planeter og stjerner sirkler om noe gigantisk sort og altoppslukende. Men vi har ingen ide om hva det virkelig er. Det kalles et super-massivt sort hull, som om man fremdeles ikke kan finne et ord for den sorte stjerne i sentrum. Det må simpelthen være fordi vi hverken vil eller kan forstå hva dette ukjente er. Er det ikke så med vår egen tilværelse? Er det ikke så med all politikk og mellom-menneskelige spill? Villi var sunket i sine underbeviste refleksjoner igjen.

Samtidig, så gutten godt i flomlyset den velvoksne mann som stirret på han. Det gjorde han nervøs, men som nyansatt og profesjonell, gjorde han som kunden ba om, - nemlig intet. Etter flere minutter fastfrosne stillinger løsnet det for Villi. Han trakk på smilebåndet og sa; selvfølgelig. Vær snill å gå ut av det blendende lys, sa han og viftet fingeren over til den andre siden av bordet. Gutten gikk over til skyggen så Villi kunne se hvem stemmen tilhørte. Han så nervøsiteten. Slapp helt av. Du har ikke gjort noe galt, - tvert om. Jeg ble bare så, eh - opptatt av situasjonen. Horisonten, havet, skumringen – vel det var tankevekkende.

Gutten prøvet forsiktig med sitt tjeneste-engasjement; - så, - er det noe mere før vi lukker? Villi humret. Ja, gi meg en mere av den her, sa han og holdt opp en flaske rom. Og tre liter cola, en håndfull ingefær-shots og en bøtte med isbiter. Gutten var glad for at det endelig ble gitt en ordre og

ilte av sted. Særdeles hurtig var han tilbake og leverte som bestilt. Villi ble sittende på balkongen og dekket seg inn i et teppe. Så satt han lenge og drakk sine Cuba Libre og reflekterte lengere enn han kunne huske.

«Det er best for deg, det er best for alle, om du tar den tur over til Norge og får ordnet opp i tingene», ble det sagt. Det var da også litt fristende å få en avveksling fra den daglige kjedsommelighet og de daglige intriger. Situasjonen kunne neppe kalles fastlåst, men heller en negativ spiral. En gang var det et lovende utgangspunkt. Som nyutdannet i det nye felles lovverk med de europeiske allierte, synes utfordringene store og lovende. Naiv, var troen på at rettssamfunnet er sterkere en rettsstaten. Hvor naiv kan man bli? Hvor historieløs kan man være? Vel, sukket Villi, her er jeg et levende bevis i internasjonalt eksil.

Villi hindret seg selv i å spekulere mere på hvem og hva og hvordan han plutselig gikk fra dobbelt statsborger til ingen statsborger. Stol-leken, tenkte han. Det var som å plutselig falle mellom 2 stoler fordi en stol ble konfiskert. Det var en tid før det hvor han praktisk talt var statsløs som norsk statsborger i Danmark. Det var dog ikke noen ny situasjon overhodet. Det var hva enhver i dansk-norske ekteskap har erfart i de 500 år siden nasjonene inngikk i den nordiske allianse.

Alle de forsøk på å være rettskaffen, være lovlydig og fremme de konstitusjonelle grunnsetninger om at 'med lov skal landet bygges', - synes i ettetid å være så naive som håpløse. Det er langt større krefter i spill enn enkelte nasjoners selvbestemte forpliktelser. De utallige forsøk på etableringer, konsultasjoner og skriverier synes heller å provosere enn å inspirere. Det hele førte til konkurser, svartelisting og represalier. Villi sukket igjen. Hadde en bare fått anledningen til å tale sin sak for en legal domstol i stedet for å bli feilbehandlet av et eneveldig embete.

Villi prøvde å slå fra seg alle de frustrerende og deprimerende tanker. Med et reiste han seg, gjenfant balansen og fant baderommet. En lang og lunken dusj var det han trengte. Det ga liksom liv i kroppen igjen. Men det var ikke tilstrekkelig. Tankene forfulgte han uansett sted og tilstand. Ok, tenkte han til sist. Jeg får heller prøve noe sosialt igjen. Hans ubalanserte gange forundret ingen. Det var tross alt sådan alle gikk i åpent hav. Så visste han godt at det alltid var en trygg havn i pianobaren. Han skuet rundt, men fant ingen han kunne få seg til å tiltale. Vel, kanskje et par stykker, - bartenderen og pianisten.

De kjente hverandre godt, Villi og bartenderen. Han behøvde bare å møte blikket og løfte en finger, - så kom enda en øl i hans hånd. Men, med tiden ble hans profesjonelle dialoger avslørende likegyldige. Det handlet om å selge, - ikke å fortelle. Pianisten, derimot, med sine poetiske uttrykk, kunne godt være med til en dypsindig dialog om tekstene han sang, - og særlig om de han ikke fikk syngte av kommersielle årsaker. Villi vinket på han i en pause. så hvordan går det, spurte han oppløftende, da han visste det ble en gratis øl. Villi tiet alt for lenge.

Hør her, sa pianisten. Du gjør meg bekymret. Deres blick møttes. Pianisten kunne se tomheten i Villis blick. Kan jeg spille en sang spesielt for deg? Noe oppmuntrende kanskje? Indigo. Pianisten tok en stor slurk. De hadde tidligere uttrykt begeistring om Peter Gabriels sang Indigo og Villi viste godt han kunne den. Du vet godt, sa pianisten, at jeg ikke får spille den. Teksten er for deprimerende. Administrasjonen har endog hintet at det kan føre til redusert passasjertall. Villi møtte han med et alvorlig blick. Tallet kan reduseres hvis du ikke spiller den. Pianisten stirret på hans blick. Det hadde han sett tidligere og kjente til risikoen.

Ok, sa pianisten etter en grundig vurdering. Jeg skal spille Indigo, - men det er tre betingelser, la han til. Jeg vil endre ordene '... am giving up the fight' til 'aint giving up ...'. Neste sang blir 'Dont give up'. Og, la han til med en overbevisende alvorlig stemme, du reduserer ikke passasjertallet. OK?

Pianisten kunne se i Villis våte øyne og antydning til smil, at de hadde en avtale. Etter noen sakte nikk til hverandre gikk pianisten til sitt piano. Uten noen introduksjon spilte han igjennom de to musikkstykker med en ydmyk innlevelse, som sanne blues-sangere kan. Villi lyttet med hjertet og ble overbevist. Tross sorte soler, embeter og sjeler, - aldri gi opp livet. Han hevet glasset til pianisten i respekt og takknemlighet. Senere ble det igjen alt for sent på natten. Larmen fra turistene var falmet. Det var på tide å trekke inn til køyen igjen.

Villi våknet i sengen godt ute på neste ettermiddag. Hva som skjedde, hva var tanker og hva han drømte, - var vanskelig å finne ut av. Men det preget hans tanker. Noe annet må skje, tenkte han. Det kan ikke fortsette så. Han trakk på morgenkåpen og så at båten for lengst hadde forlatt Oslo havn og fortsatte forbi ut mot Kattegat. Skulle han gå nedenunder igjen? Det var tross alt fredag aften og hans tilstand var neppe særlig annet enn mange av de andre passasjerer. Mange var jo på cruise for at koble av i barene og restaurantene. Det fristet, så han tok en dusj og kledte seg sivilisert. Etter noen overveielser fulgte han intuisjonen og gikk ut av kabinens dør.

Villi tok heisen ned til åttende dekk. Han gikk stille og stødig og kikket diskret på alt og alle. Det fristet ikke å kontakte noen, - tross enkelte vennlige blikk. Omsider endte han, - som han godt visste, i baren igjen. Han hadde god tid, så han ventet til kelneren spurte hva det skulle være. Han ville prøve noe nytt og bestilte en flaske med noe spesial-brygget hvit øl. For det meste reflekterte han over nattens inntrykk, men kikket også litt rundt mens han tok en slurk i ny og ne. En mann spurte høflig om det var ledig den andre stolen ved hans bord. Litt forundret, måtte han jo bare nikke, selv om han helst ikke ville forstyrres av en fremmed. Det er jo så mange selskapssyke folk som kan bli rett plagsomme, med sine spontane og malplasserte ytringer.

Er det ok, Villi, spurte mannen. Villi stusset og betraktet han. Var det noen han kjente? I hvert fall kjente visst denne mannen han selv. Han rakte ut hånden og sa, jeg heter Mik. Det er det jo mange som heter, tenkte Villi. Jeg kan ikke huske noen bekjente med det navn, - men så har jeg jo også glemt så mye i løpet av årene. Villi, sa han og hilste tilbake. Du må unnskyld, sa han, men jeg husker ikke helt. Mannen humret, det er i orden. Det er ikke noe å huske. Vi har ikke møtt hverandre tidligere. Det gjorde ikke Villi noe tryggere, men heller forundret. Mannen kjente tydeligvis til ham, uten at de kjente hverandre.

Villi la hodet på skakke og spurte, hvem er du? Jeg er i fergens tjeneste, sa han. Nåh, tenkte Villi, så handler det vel om betingelsene for mitt eksil igjen. Er det noen problem du vil snakke om? Mannen humret, nei, alt er i orden, som før. Det er bare en stund siden du har vist deg her nede, så vi vil gjerne vite om du har det ok – og om hvorfor du sitter her? De spørsmål har jeg selv stilt meg, repliserte Villi. Så, jeg vet ikke helt. Ikke annet enn at jeg følte for en forandring. En forandring – til hva? Jeg aner ikke. Det var spontant. De ble sittende en stund og tenke over den innholdsløse samtale.

Vet du hvorfor du er her? Villi stusset over spørsmålet. Men siden han var i fergens tjeneste, var det neppe noen hemmelighet. Vel, som du sikkert er fortalt, så ble jeg på denne båten mellom Norge og Danmark fordi mine statsborgerskap opphørte under et seilas. Jeg får simpelthen ikke lov til å gå av - i hverken Oslo eller København. Dermed ble jeg en ufrivillig blindpassasjer i evig tur-retur over Nordsjøen. Jeg vet ikke hvorfor jeg fikk en topp lugar med alt-inkludert, men er selvfølgelig glad for det. Bagasjerommet under bildekk er traumatiserende i lengden, la han til. Mik humret. Ja, ingen ønsker den situasjon og konsekvenser. Jeg mener, la han til, vi vil gjerne ha full kontroll over alle passasjerer og ønsker ikke noen uberegnelige individer. Villi knep med det ene øyet. Generelt sagt, la Mik til. Vel uansett, du er ikke en blindpassasjer. Alt er betalt og vi er glade for fastboende.

Hvem betaler for mitt opphold, spurte Villi. Det vet jeg ærlig talt ikke. Pengene kommer fra en konto som er vanskelig å oppspore. Men alt ser ut til å være i orden og det er aldri noen spørsmål om utgiftene. Selv når jeg gjør ekstraordinære bestillinger fra tax-free? Ingen begrensninger så langt. Så for vår del er det jo bare godt at du bestiller. Villi så skeptisk på Mik. Så knipset han med fingrene til kelneren. En dyr flaske rom, og to glass på værelset, bestilte Villi. Han så på Mik sitt ansikt, men så ingen mine. Villi fikk det straks og skjenket i glassene. Vel, takk, sa Mik, men jeg er på tjeneste og kan ikke dele den med deg. Villi humret. Så kunne det være så sant, som utrolig.

Hvordan har jeg det? Villi gjentok Mik sitt spørsmål. Jeg er frustrert, deprimert og behøver en forandring i min fastlåste situasjon. Mik tenkte øyensynlig. Det er forståelig, sa han dempet. Sannelig er det så, la han til. Faktisk har vi vært litt bekymret for at du skulle komme til å snuble over balkongen. Det er dårlig for økonomien og renomme. Kynisk sagt, - ja, - men sett fra vårt snevre syn, så er vi et forretningsforetagende og ikke en sosialomsorg. Helt ærlig, hvis jeg får lov til å være det. Spontant ble Villi opprørt om å omtales slik, men allikevel kunne han godt forstå at han ikke var en venn, men en kunde. Kunden har alltid rett, - så lenge pengene holder. Deretter er det slutt. Dermed var det klart at det var noen grenser for hans opptreden, som var satt av noen ukjente personer med ukjente motiv og reaksjoner.

Kan du i det minste gi meg noen hint om begrensningene? Mik kunne selvfølgelig ikke svare på et så åpent spørsmål. Jeg mener, jeg kan godt forstå fergens forretnings betingelser, - men hva med sponsoren? Det må da være noen betingelser fra den side også. Tja, Mik trakk på det. Du kan selvfølgelig gjøre som alle andre passasjerer, - bruke fasiliteter, sosialisere med andre og bestille hva vi byr på. Men jeg vet ikke helt hva begrensninger er ut over det. Det hele er, som du selv antyder, uforklarlig. Det er jo en særlig grunn til at du er fratatt statsborgerskapene og blir sponset så generøst. Hvis jeg får spekulere, så vil jeg si at du er et betydelig internasjonalt problem for myndigheter på et høyt plan. Noe det helst vil dekkes over. Omtrent som man sendte folk til nyoppdagede kolonier før i tiden.

Det var tross den kyniske forretning noe tilsynelatende sympati å spore hos Mik. Mest av alt var det vel heller en bekymring for den risiko han selv representerte. Dette var en mann Villi helst ville ha på sin side, som den gode kunde han var. Villi sukket. Ja, jeg skal nok passe på å ikke snuble over balkongen, opptre uetisk eller skade deres forretning. Mik smilte fornøyd. Så håper jeg det er mulig at vi holder fortsatt kontakt, hvis det skulle bli nødvendig. Mik nikket. Han reiste seg og unnskylte seg med at det var mange presserende oppgaver i vente. Men før han gikk sa han, hvis jeg var deg, så ville jeg benytte anledningen til å snakke med flere, observere og kanskje investigere. Så kanskje du kan samle sammen til svar på de spørsmål du har. Du har riktig mange muligheter til å finne de svar – som er her rett foran deg, – blendende skjult i det åpenbare, – som solens korona.

Mik var forsvunnet i folkemengden før Villi fikk spurt, hva mener du med den lignelsen? Den visjon han fikk dagen før, var ikke bare som en korona i solformørkelse. Det var som et sort hull. Om han bare kunne huske hele sin drøm den natten. Det eneste som slapp opp fra underbevisstheten, var noen forestillinger om å undres over alle de mørklagte tanker der nede. Han kunne ikke fortsette sånn som nå. Han var nødt til å finne noen svar på hvorfor noen brukte så mye tid, penger og ressurser på dette seilende eksil. Det var som å være attraksjonen i en zoo hvor turister stimet likeglade forbi. Men allikevel, kanskje det var noe i Mik sine ord. Det kunne være en og anden som virkelig visste noe og kanskje kunne gi et glimt av opplysning.

Villy ble sittende og reflektere over det siste døgnets inntrykk. Han kikket på alt det liv om bord. Båten var full av gjester av alle typer og med alle uttrykk. Det var familier med henrykte barn. Det var par som antagelig var på sitt første romantiske krus. Det var voksne par som tydeligvis hadde noe

de burde rydde opp i. Det var yrkessjåfører som bare koblet av før den neste lange etappe. Det var forretningsfolk som utnyttet anledningen for nye prospekter. Mest av alt, var det allikevel mennesker som koblet av fra hverdagen.

Men Villi fikk seg ikke til å bryte inn i noen av de personers private anliggende. Det ble til at hans halvt århundres erfaring med poesi, musikkens lyrikere, igjen overvant hans tanker. Gårsdagens fremførelse av pianisten var uvurderlig i hans sinn. Lyrikken og løftet ga han den oppløfting han behøvde. Så kunne han allikevel tenke igjennom forløpet til situasjonen uten å synke ned i sinnets mørke. Villi konsentrerte seg om å diskret observere andre folk og hendelser for å distrahere sitt tungsinn.

Villi så på flere par. Noen var tydeligvis stabilt veletablert, mens andre viste tegn på separasjon og endog i det siste kapitelet før sin skilsmisse. Det var så lett, når man visste noe om sosiale kroppsspråk, - å se hva som ikke ble sagt. Villi klarte ikke å holde sine minner tilbake. Kanskje var det best å la de fare gjennom hodet litt for så å fare forbi og ut. I alle tilfelle, personlige minner dukket opp allikevel.

Hans eget ekteskap utviklet seg over flere tiår. Så gikk utviklingen over i innvikling. Det er vanskelig å sette fingeren på hva som egentlig skjedde og hvorfor. Det er jo så at når en giftes med sin kjæreste av alle, - så giftes man også inn i en familie på flere titalls personer. Personer som er noe helt annet, - endog motsatte, - endog motstandere med indirekte intriger. Når man så i tillegg blir en fremmed i et fremmed land med fremmede motiv, spill og regler, - så kan livsreisen hurtig bli en rutsjebane i nedadgående spiral.

Du vet da godt at vi ikke kan adskilles, tross visse ønsker og innstendig papirarbeide. Villi sin uttalelse var heller et uttrykk for håp enn en erklæring. Våre 10001 natt er det beste i mitt liv. Selv den uttalelse holdt ikke i lengden selv om det var det mest oppriktig ærlige han noen sinne hadde klart å uttrykke til da. Det hjalp visst heller ikke å bytte ut ord som kjære, søte og skatt, - med ordet 'soulmate'. For sent, fattet selv Villi hva de faktisk var for hverandre. For sent til at ytre omstendigheter allerede hadde sett til at adskillelsen av de to uadskillige sjeler virkelig fant sted. Hvordan kan man skilles fra en statsløs? Hverken det norske eller det danske embetet kunne finne ut av det dilemmaet? Heldigvis ble det ikke noe av embetets papirarbeid, - da prosessen ble avbrutt med denne evig tur-retur, - som over elven Styx.

Det er umulig å bevise hvordan prosessen ble utført. Den infame 'rød mafia' er profesjonelle byråkrater med adgang til overveldende midler på siden av enhver lov. Når en så har fullført høyere utdanning innen internasjonal lov og rett, - samt erklært seg lovlydig, - så er man samtidig ikke 'med oss', og følgelig 'mot oss'. Den slags etikk fører lett til paranoide fortolkning av 'angrep er det beste forsvar' og 'bedre før enn for sent'. Hemmelige tjenester påført grasrotnivået blir simpelthen uoverkommelig inntil en befinner seg i en myr av masse-psykoser.

Nåvel, tenkte Villi og tok flere store slurker. Har jeg så klart å la de dype dunkle tanker passere? Etter enda en slurk erkjente han det tilfreds. Hodet virker behagelig tomt for øyeblikket. Men det varte ikke lenge før minner kom tilbake med prosessene om; hvordan borgere blir drevet ut av virksomheter ved intriger og svartelisting av den såkalte rød mafia og drevet til konkursbehandling ved falske skattekrav. Saken ble neppe bedre ved å eksponere det hele ved blogging, selv om visse embetsfolk øyensynlig ikke enda har oppfattet betydningen av det det hyperdemokratiske internettet. Men tross alt, embetsfolks iver i splitt og herks på borgerlige kjernefamilier virker i lengden. Det ble systematisk tap av alle kontakter og til sist ingen respons overhode, - som en ekskommunisert i eksil.

En kan bare bedre ane hvilket sort hull man er dumpet ned i denne gang. Så får en fortsatt fundere over hvordan en kan kravle ut av det igjen, - om mulig. Jeg har bestemt meg, konkluderte Villi. Jeg vil tilbake – eller i det minste litt videre. Ut av de spill som spilles nå, selv om uetiske gimmik dominerer. Følgelig blir det valgte middel for umyndiggjørelsen alkohol, - ikke alle de andre argumenter og metoder i myndigheters arsenal. En får simpelthen spille med i den tildelte rolle inntil et lys i en ende av det sorte hull forhåpentlig vises.